

ACHTERGROND ORANJESTRAAT 100 JAAR

De Oranjestraat in het centrum van Assen bestaat morgen 100 jaar. In die tijd veranderde er nog al wat in de straat midden in de Drentse hoofdstad. „We zijn een hechte buurt.”

▲ Boven: de Oranjestraat na 1921, de straat ziet er nog steeds zo uit. Onder: Voordat de officierswoningen werden gebouwd. Foto's Historische Vereniging Assen

Een buurt op zich, die Oranjestraat

Annique Oosting

ASSEN Als je voor de statige, ietwat vierkante huizen in de Oranjestraat stond, in 1911 bijvoorbeeld, kon je zo de Stationsstraat inkijken. Oké, je moest een beetje moeite doen om door de bomen van de tuin van Huize Ebbenerve aan diezelfde Stationsstraat heen te kijken, maar het uitzicht was grandioos. Groen ook, met even verderop het spoor. Een middenklassestraat, met grote huizen. En die straat, vlakbij het centrum, bestaat zaterdag precies 100 jaar.

Niet zo gek dus, dat de bewoners flink protesteren als de gemeente Assen in 1921 onderofficierswoningen bouwt in de tuin van Huize Ebbenerve. Assen krijgt namelijk een kazerne en niet alle militairen komen op de kazerne te wonen. „Dat is natuurlijk ook best heftig. De bewoners hadden prachtig uitzicht op de tuin en toen kwamen daar opeens huizen voor in de plaats”, zegt Anja Schuring, voorzitter van de buurtvereniging Oranjestraat en omgeving. Het protest maakt geen verschil en de woningen maken van de

groene laan een echte straat.

Toch wennen de bewoners gauw aan de officierswoningen. „In de huizen kwamen militairen te wonen, maar ook veel andere mensen”, weet Ben Geitenbeek van de Historische Vereniging Assen. Aan de ene kant van de straat staan grote vrijstaande huizen die gebouwd werden tussen 1905 en 1910 en aan de andere kant de officierswoningen. Dat is nog steeds zo. Ondanks het grote verschil tussen de twee straatkanten is de straat gezellig. „We zijn een hechte straat. Levendig ook. Een buurtje op zich, midden in het centrum”, omschrijft Connie Vanderveen, bewoonster, haar straat.

In de jaren dertig maakt de straat deel uit van de bloeiende joodse wijk van Assen. In de binnenstad wonen veel joodse families. Op 2 oktober 1942 worden minstens 37 joodse bewoners van de Oranjestraat afgevoerd. Een gebeurtenis die veel impact heeft op de wijk. „Op de hele binnenstad eigenlijk. Er werden 400 joden afgevoerd, daarvan keerden maar 8 terug”, zegt Vanderveen.

Op 29 oktober worden in de Oran-

Er werden 400 joden afgevoerd, daarvan keerden maar 8 terug

jestraat struikelstenen gelegd voor de voormalig joodse bewoners en een verzetsheld. Daarvoor moet nog geld ingezameld worden. „Ik hoop 600 euro op te halen morgen bij de rommelmarkt (zie inzet)”, vertelt Vanderveen. „In ons huis, nummer 27, woonde de familie Behr, voor hun struikelstenen probeer ik genoeg geld in te zamelen.”

In 2007 voert de Oranjestraat weer protest vanwege de onderofficierswoningen. De gemeente heeft in een plan geschreven dat de huizen wel plat mogen. Maar de bewoners willen de woningen niet kwijt. Met de slogan ‘daar maken wij een punt

van’ voert de gehele straat actie. „Als je de officierswoningen weghaalt, maak je de straat kapot”, zegt Schuring. Na een paar maanden actie voeren, waarbij de voltallige gemeenteraad werd rondgeleid door de Oranjobuurt, besluit de raad in 2008 dat huizen moeten blijven. De officierswoningen staan nu zelfs op de gemeentelijke monumentenlijst.

Rommelmarkt

Om het 100-jarige bestaan te vieren houdt de Oranjestraat morgen een rommelmarkt. Bewoners mogen gratis hun spullen verkopen, mensen van buitenaf betalen 5 euro voor een plekje. De markt, waarvan de opbrengst deels naar de Struikelstenen in de wijk gaat, begint om 10.00 uur en duurt tot 16.00 uur.

